

Afra Beemsterboer

Banden van vroeger

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

1

‘Je hebt wát?’ riep Miranda uit. Haar stem sloeg over van verbazing. ‘Een winkel? In...?’

‘In boeken, ja,’ antwoordde Leida, zonder haar blik van het beeldscherm te halen. ‘Ik heb een tweedehands boekenwinkel.’

‘Hè?’ hijgde Miranda, niet erg charmant. ‘Wat bizar... eh, bijzonder. Maar waar dan?’

‘In Noord-Scharwoude. Ik woon boven de winkel. Nog geen drie kilometer hiervandaan.’

Miranda werkte sinds een paar weken op het bedrijf. Zij kende het verhaal van De Eenhoorn nog niet. De overige collega’s wisten wel dat Leida niet fulltime kon werken voor het schildersbedrijf, omdat ze haar winkeltje ernaast had.

Leida nam de telefoon op en stond een klant te woord. Er was een ruit van een basisschool gesneuveld. ‘Vandalisme, zegt u? Ja, we horen het meer. Het is om moedeloos van te worden, hè? Ik stuur zo snel mogelijk iemand langs, hoor. Dan is het raam weer hersteld voordat volgende week de school weer begint.’ Ze legde neer en wilde een van de glaszetters bellen. Ze keek op naar Miranda, die een opvallend gebrek aan activiteit vertoonde en lachte. ‘Je mond staat open,’ zei ze, ten overvloede,

tegen haar collega.

Miranda had alles in de steek gelaten, haar handen lagen werkeloos op het bureaublad. ‘Ik zit me te verbazen over wat je net verteld hebt. Ik begrijp niet hoe je hier zo rustig kunt zitten, terwijl je daar...’ – ze wees vaag het noorden aan – ‘... nog een hele bedoening hebt.’

‘Dat ben ik al jaren zo gewend. Ik werk vijf ochtenden hier en op woensdag-, donderdag-, en vrijdagmiddag is mijn winkel open. En op zaterdag natuurlijk.’

‘Vertel eens hoe je dat combineert.’ Miranda beet zich lekker vast in het onderwerp, dat haar opeens mateloos boeide. Leida had het maar terloops aangestipt. Het was zijdelings aan de orde gekomen in een gesprek over huishoudelijke zaken, dat ze tussen de bedrijven door hadden gevoerd.

‘Nou, nee.’ Leida nam de hoorn op en koos een nummer. ‘Nu niet. Alleen dit: zonder discipline lukt het niet.’ Het was een hint.

‘O, ik begrijp het.’ Miranda herinnerde zich weer waar ze was.

‘Kom maar eens langs. Dat maakt veel meer duidelijk dan wat ik je kan vertellen.’ Er werd opgenomen. ‘Hoi Bob, met Leida...’

Op de middagen dat haar winkel geopend was, verliet Leida om halfeen haar werk in Broek op Langedijk. Ze had zo'n tien minuten nodig om thuis te komen op de fiets. Dan belegde ze snel een paar boterhammen. Achter in de zaak had ze een hoekje waar ze haar lunch kon opeten.

Het was dinsdag, de winkel bleef dicht. Normaal gesproken was het dan niet nodig om haast te maken met de lunch. Toch zat Leida om één uur achter haar computer, die op het oude bureautje in een hoekje van de zaak stond. Ze wilde zo veel mogelijk boeken invoeren op haar inventarislijst, voordat Max kwam. En dan zou ook nog die man langskomen die had gereageerd op het oproepje dat ze had opgehangen in de supermarkt.

Volgens een door haarzelf opgesteld systeem-pje in Excel, had Leida een begin gemaakt met de automatisering, als het die naam mocht dragen. Ze wist dat het niet erg hoogstaand was wat ze in elkaar geflanst had, maar het meeste handwerk was verdwenen. Het was simpel maar effectief. Leida kon er fantastisch goed mee werken.

Zonder te worden gestoord door klanten, was ze al snel geconcentreerd bezig met het catalogiseren van de boeken die ze had binnengekregen. Hoe lief de klandizie haar ook was, bij dit werkje kon ze dat

niet zo goed gebruiken.

Het verbaasde gezicht van Miranda kwam haar weer voor de geest. Leida liep niet te koop met het feit dat ze winkelierster was, maar het was ook niet bepaald een kleinigheid. Zo bekeken kon Leida wel begrijpen dat Miranda's mond openviel toen ze dat ontdekte. Dat ze een winkel had, was kennelijk al een bijzonder gegeven voor haar nieuwe collega. Maar dat ze een handel in tweedehands boeken had, was helemaal uitzonderlijk. Hoewel Miranda geboeid was door Leida's andere werk, had in haar reacties iets afkeurends doorgeklonken. Leida kon het niet van zich afzetten dat het een beetje had geklonken als: een winkel vol met die stoffige boekentroep, dat wil je toch niet?

Onwillekeurig gleeed haar blik door de zaak. Haar handen lagen stil op het toetsenbord terwijl de vervelende gedachte door haar hoofd rondwaarde. Het was geen stoffige troep, daar zorgden zij en Petra wel voor. Ze waren vaak aan het poetsen. Het was licht en ruim in De Eenhoorn. Het rook er fris. Geurbuiltjes, bedoeld voor in de kledingkast, deden verborgen in de boekenkasten hun werk. Om de paar weken werden er verse neergelegd. Zowel Leida als haar achternichtje Petra waren van mening dat een maffe boekengeur een bezoek aan de winkel bedierf.

Om het uitnodigend te maken om binnen te komen, was van het linker raamkozijn een zitje gemaakt. Op tafel stond het theeservies al klaar. Boeken waarvan Leida vond dat ze de aandacht verdienden, lagen open op tafel. In de maanden dat het weer het toeliet, stond de deur open om voorbijgangers aan te sporen even binnen te komen. In het winterseizoen stookte ze de houtkachel op. Waxinelichtjes op de schoorsteenmantel en de tafel verhoogden de gezellige sfeer. Het was daarbij meer regel dan uitzondering om een fles wijn open te trekken als aan het einde van de zaterdagmiddag de laatste klanten nog niet konden scheiden van hun leesvoer.

Stoffig? Niks van waar. Als een verblijf in De Eenhoorn tot lezen aanzette, dan zette lezen tot een ietwat gewijde sfeer aan, die stilte inhield. Dat ging Leida, die graag de radio aan had of naar muziek luisterde, te ver. Muziek voegde wat toe, was haar argument, maar haar achternichtje had haar er al eens op gewezen dat ze haar eigen voorkeur erdoor drukte. Gelukkig was het ook Petra's voorkeur. Als er bezoek was, hield ze zich in, maar als ze alleen was, ging het volume regelmatig omhoog. Als er geen klanten waren, zongen Leida en Petra luidkeels met de radio mee.

Met een schouderophalen zette Leida de ergeris van zich af. Ze had alleen maar een vermoeden van die niet uitgesproken gedachte van Miranda. Voor hetzelfde geld zat ze er helemaal naast. Oordeelde zij zelf nu niet nog sneller dan Miranda vanmorgen? Haar collega bedoelde het misschien helemaal niet zo. Ze wist toch immers niets van Leida's achtergrond? Het was helemaal niet nodig om al op voorhand in het defensief te gaan.

Er werd op het raam getikt. Leida schrok. Haar blik was door de winkel gegaan, maar ze had niet gezien dat er een auto voor geparkeerd stond. Achter de zwarte Seat stond een zaagbok vastgesjord op een aanhangwagen. Leida kwam snel overeind. Het was de man die had gereageerd op haar advertentie. Hij kwam voor haar, maar hij moest daar zo snel mogelijk weg met die auto en aanhanger. Haar winkel lag aan zo ongeveer het smalste gedeelte van de Dorpsstraat, maar twee huizen verder waren enkele parkeerplaatsen. Die moest ze hem aanwijzen.

Leida pakte de sleutel uit het slot en sloot de winkel aan de buitenkant weer af. 'Goedemiddag,' ze stak een hand uit. 'Ik ben Leida de Koning.'

'Evert de Groot, goedemiddag.' Een zuidelijke tongval verraadde dat hij geen autochtone Langedijker was. Ze vermoedde dat zijn dialect Brabants

was. Zijn naam had iets bekends, maar ze zag deze man voor het eerst.

‘Ik zie dat u de bok al mee hebt.’

‘Ja, ja, zo had u het gesteld in uw advertentie. U vroeg iemand die de gereedschappen had.’

‘Klopt, maar ik wist niet of u meteen al tijd had om te zagen.’

Evert had een praktische, doortastende inslag. Hij begon de bok al los te maken.

‘Misschien wilt u liever eerst uw auto...’ Leida wees naar rechts, naar de parkeerplaatsen.

‘Nou, ik loop liever zo kort mogelijk met deze knaap.’

‘Dat is waar natuurlijk.’ Leida bekeek hoe ze de achterklep van de aanhangwagen moest losmaken. ‘Ik help u een handje.’

Evert grijnsde. ‘Zullen we mekaar tutoyeren? Als we nou toch al samen een zaagbok gaan lopen sjouwen?’

‘Graag, Evert.’

‘Mooi zo, Leida.’

Ze tilden de bok op. Leida liep achteruit en kon zo een blik werpen op de man die haar ging helpen met het opruimen van de gesneuvelde wilg. Breedgeschouderd, grijzend haar, een jaar of vijfenveertig. Hij had haar geen kans gegeven om te bedenken

of ze wel met hem in zee wilde. Zijn voortvarende aanpak kon in het verkeerde keelgat schieten, maar Evert de Groot wekte een sympathieke indruk. Hij wist van wanten, maar dat maakte hem nog niet dominant. Misschien was zijn tijd maar beperkt, dan was het wel zo verstandig om meteen maar te beginnen. Hij was wat overrompelend in zijn directheid, maar niet lomp. Hij kwam eerder attent over.

Het was behoorlijk mal. Amper hadden ze elkaar de hand gegeven of ze liepen al samen te sjouwen. Was het daarom dat Evert moest lachen? Hij was een knappe man om te zien, maar in zijn glimlach zat niets geslepens. Hij speelde zijn uiterlijk niet uit.

Leida hield er niet van om snel een oordeel te vormen, maar ze plakte Evert het etiket capabel en vriendelijk op, al had ze nog niet meer dan wat eerste indrukken. Daarbij was ze blij zo vlot iemand te hebben gevonden die de ravage in haar tuin kon opruimen. Leida lachte terug.

Door de steeg kwamen ze in de achtertuin die aan de sloot grensde. Ze zetten de zaagbok neer.

‘Juist.’ Evert zette zijn handen op zijn heupen. ‘Nou, de situatie is duidelijk.’

De treurwilg had de helft van zijn kroon verloren in de storm aan het begin van oktober. Met een ijzingwekkend gekraak was een enorme hoofdtak

uit de kroon gescheurd. De volgende dag, toen het weer licht was, zag Leida pas goed wat er gebeurd was. De tak was in de tuin gevallen en over de steiger heen. Een paar rieten stoelen waren bedolven onder de takken. Die hadden het niet overleefd. De fijnere, hangende takken, met het blad er nog aan, waren in de sloot terechtgekomen.

Met zijn kroon doormidden was de boom niet meer zodanig op te lappen dat het nog ergens op leek. Hoezeer het Leida ook speet, de wilg moest omgezaagd worden. Ze had een hovenier laten komen. Het deed haar zeer om te zien hoe een boom van ruim vijftig jaar in een paar uur neergelegd werd. De takken met het blad werden afgevoerd. De stam en de dikkere takken bleven in de tuin liggen om tot hardhout te worden gezaagd. Om de hovenier dat te laten doen, werd te prijzig. De mannelijke collega's van het schildersbedrijf waren niet over te halen geweest om een dagje te komen zagen.

Leida moest iets anders bedenken. Ze nam haar toevlucht tot een ouderwets briefje, opgehangen op het mededelingenbord in de supermarkt. Als dat niets opleverde, kon ze altijd verder kijken, maar ze had gelijk beet.

'Tja, daar ligt hij dan,' zei Leida, nog altijd een beetje verdrietig omdat ze een schoonheid van een